

بابابزرگ ها و مامان بزرگ ها دیگر نگران هزینه درمانتان نباشید

بابابزرگ ها و مامان بزرگ ها! امروز برایتان مژده داریم. اول اینکه امیدواریم همیشه سرتان سلامت باشد و هیچ موقع بیمار نشوید، اما اگر خدای نکرده نتان به ناز طبییان نیاز مند شد و بیمه تأمین اجتماعی هم بودید، دیگر نگران هزینه درمانتان نباشید. پیرو فرامین رهبر معظم انقلاب اسلامی و تأکید رئیس جمهور برای کاهش سهم مردم از هزینه های درمانی تا آنجا که بیمار به جز رنج بیماری، دغدغه ورنج دیگری نداشته باشد، زمین پس در مان مردان

شهرآرا در ادامه پیگیری های خود، مشکلات خیابان عارف و کوچه های همجوارش را بررسی می کند

عزمی برای این جابه جایی نیست

کفت وگوی ویژه

زهره نادر

الهام مهدیاراده

۸۴ دقیقه گفت وگو برای خیابانی با یک دهه چالش ترافیکی. نزدیک به یک دهه است که برای خیابان عارف و کوچه های هم جوارش نسخه های پیچیده می شود، اما سرنوشت این خیابان ها هنوز درگیر کلاف پیچیده حضور پرتعداد پزشکان و ترافیک این محدوده است. مسئولان شهرداری در همه این سال ها به قانون سال ۱۳۶۶ استناد می کنند؛ قانونی که دست پزشکان را برای راه اندازی مطب در واحد مسکونی باز گذاشته است و با همین قانون واحدهای مسکونی در خیابان های عارف، محتشمی، پرستار و... مطب شدند. حالا مشکلات این خیابان ها به چنان بن بست پی خورده که کمیته ای برای سامان دهی این مطب ها تشکیل شده است. در این راستا، تا کنون چند مصوبه شورای اسلامی شهر و سناریو برای برون رفت این محدوده از بن بست مطرح و مصوب شده است. درباره آخرین نسخه ای که برای عارف و احمدآباد قرار است پیچیده شود، با دکتر علیرضا صداقت، رئیس نظام پزشکی مشهد، گفت وگو کردیم. او از ۱۴۰۰ به عنوان رئیس جدید نظام پزشکی مشهد معرفی شد. در سابقه کاری او دبیر کمیته علمی ستاد کرونای استان خراسان رضوی، استادیار گروه بهوشی و مراقبت های ویژه دانشگاه علوم پزشکی مشهد و رئیس ICU کرونای بیمارستان امام رضا (ع) دیده می شود.

تمرکزگرایی عجیب پزشکان در محدوده خیابان های عارف و احمدآباد. سال هاست این تمرکزگرایی مردم مشهد را با مشکلاتی روبه رو کرده است. بارها در این باره صحبت شده، اما آنچه عیان است، این است آتش همان و کاسه همان.

بله. این موضوع سال هاست مطرح است و حتی کمیته ای برای این موضوع تشکیل شده است. نظام پزشکی مشهد نیز مشکلات ترافیکی و چالش های تمرکزگرایی پزشکان در محدوده عارف و پرستار را قبول دارد. البته این تمرکزگرایی پزشکان در محدوده عارف و پرستار آن چنان که گفته می شود، بد نیست.

چطور؟

با این تمرکزگرایی پزشکان و آزمایشگاه ها، در دوران کرونا به نوعی کمک حال سیستم درمانی مشهد شدند. آن زمان به ویژه در موج پنجم، مشهد با چالش بزرگ کرونا و بیماران فراوان روبه رو بود. با همین تمرکز پزشکان و مطب ها، جابه جایی بیماران به دیگر مناطق کمتر شد و بیماران زیادی در این محدوده رفت و آمد می کردند. اکنون نیز هر فردی که به این محدوده مراجعه کند، در همان مراجعه نخست می تواند آزمایش و سونوگرافی و رادیولوژی اش را انجام دهد.

بدی هایی هم دارد، مثل دوری برخی ساکنان شهر برای دسترسی به پزشک متخصص کسی که ساکن الهیه است، زمان زیادی باید در راه باشد تا بتواند به پزشک متخصص برسد. بله ساکنان سایر مناطق مشهد برای رسیدن به محدوده عارف و احمدآباد ناگزیرند سفرهای درون شهری انجام دهند. افزایش اجاره بها در این محدوده و نبود جای پارک خودرو نیز از دیگر چالش هاست. به همین دلیل، کمیته ای برای سامان دهی پزشکان و صنوف پزشکی محدوده احمدآباد تشکیل و سناریوهایی نیز مطرح شد.

تقریباً. بخش عمده ای از آن ها متخصص هستند. همین موضوع سبب می شود قسمت هایی از شهر بدون متخصص باشند. گفته می شود شکل گیری مافیای این متخصصان مطرح و ماهر مشهدی سبب شکل گیری این بافت مترمک در عارف شده است. مافیا؟ چرا شما رسانه ای ها دنبال مافیا هستید و به همه عنوان مافیایی می دهید؟ عجیب تر آنکه هر نوع اتفاق حتی کوچک در حوزه پزشکی را بزرگ می کنید. الان اگر چند پزشک کارت خوان نداشته باشند،

وجود روابط شکل گرفته در محدوده خیابان عارف و نیز حوضچه های اقتصادی ناشی از آن را بررسی می کنیم. این موارد در ذات اقتصاد است و برخی نیز ممکن است از آن سوءاستفاده کنند

و خانم های بیش از ۶۵ سال کاملاً رایگان است. سیدصوت مرتضوی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در توضیح این چشم روشنی گفته است: «در مان بیماران بیش از ۶۵ سال در همه بیمارستان های تأمین اجتماعی و دیگر مراکز درمانی رایگان انجام می شود. ما ۱۴ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر بیمه شده اصلی داریم و تقریباً ۶ میلیون نفر نیز بازنشسته داریم، اما در مان همه بیمه شدگان تأمین اجتماعی بیش از ۶۵ سال در سه سطح و هزینه دار و هایشان رایگان است.»

برای مطالعه گزارش میدانی از مشکلات خیابان های عارف محتشمی و پرستار کد QR را اسکن کنید

عکس: محمد حسن طوقانی/شهرآرا

رسانه ها تیتربزرگ می زنند. سؤال من این است که چقدر سراغ دیگر صنوف رفته اید؟ خود من چند شب قبل رستورانی رفتم که چند کارت خوان جلومشتری گذاشته بود و می گفت مبلغ از چند کارت خوان کشیده شود. من قبول نکردم و کل مبلغ را از یک کارت خوان کشیدم. جالب بود که روی رسید همان کارت خوان عنوان سوپر خورده بود. من مافیایی را که در ذهن رسانه ای هاست، قبول ندارم. اما وجود روابط شکل گرفته در محدوده خیابان عارف و نیز حوضچه های اقتصادی ناشی از آن را رد نمی کنم. این موارد در ذات اقتصاد است و برخی نیز ممکن است از آن سوءاستفاده کنند.

برگردیم سراغ آمار. با وضع روشن خیابان عارف و با همین عدد حدودی شما برای مطب های خیابان عارف می توان گفت آنجا خالی از سکنه شده است؟ در محدوده احمدآباد، عارف، محتشمی و عدالت تراکم حضور مطب ها و واحدهای درمانی داریم، اما تعدادی سکونت نیز وجود دارد. برای خیابان عارف می توان این طور نتیجه گرفت که دیگر بافت سکونت و وجود ندارد.

ساکنان ناگزیر به رفتن شده اند؟ قبل از جواب دادن به این سؤال به یک آمار از میان آمارهای باقی مانده اشاره کنم. ۳۸ درصد مردم بدون آنکه پزشکی مشخص کرده باشند، به صورت گذری به این محدوده و خیابان عارف می آیند و با نگاه به تابلوها سراغ یک پزشک می روند. دلیل مشخص این حرکت مردم این است که هر پزشکی که در این محدوده مطب دارد، پزشکی حاذق و برجسته است. چندی قبل و در راستای اغناسازی به یکی از پزشکان جوان که قصد داشت مطب بزند، پیشنهادی یکی از مناطق مشهد را دادم، اما پدر این پزشک اصرار به خیابان عارف بود. می گفت وقتی پول و شرایط راه اندازی مطب در این خیابان داریم، چراپزشش جای دیگر برود. مردم فکر می کنند اگر متخصصی در خیابان عارف مطب نداشته باشد، کاربلد نیست. با همین تصور حتی اگر نزدیکشان پزشک متخصص باشد، بازهم سراغ پزشکان خیابان عارف می روند. خود این آمار جای کار رسانه ای و فرهنگ سازی بسیاری دارد. نکته بعد فراهم نبودن امکانات برای حضور یک پزشک متخصص در یک محدوده شهر است. همه این موارد در کنار هم پدیده خیابان عارف را ایجاد کرده است که مشکلاتش باید برطرف شود.

منظورتان از نبود امکانات چیست؟ فرض کنیم یک پزشک متخصص در الهیه مطب زده است. او برای بیمارش آزمایش و سونوگرافی و... می نویسد. وقتی آزمایشگاه و سونوگرافی در آن نزدیکی نباشد، بیمار مجبور می شود سفر درون شهری داشته باشد تا خودش سرفراهمیشگاه و سونوگرافی برساند. با این وضع، ترجیح بیمار رفتن به عارف و احمدآباد است تا همزمان با مراجعه به دکتر، سونوگرافی و رادیولوژی را در همان محل انجام دهد. این همان دغدغه پزشکانی است که می خواهند تازه مطب بزنند. در شهر اصفهان برنامه ای اجرا کردند و همه امکانات از جمله آزمایشگاه، رادیولوژی، سونوگرافی و... در کنار مطب پزشکان متخصص در نظر گرفته شد. منظور ما نیز فراهم شدن چنین امکاناتی است که به نفع مردم و کادر درمان باشد.

محور قبلی صحبتمان درباره خالی شدن عارف از سکونت مردم بود. ساکنان مطب در پی مشکلات ناشی از حضور تراکمی پزشکان مجبور به ترک بافت مسکونی شدند؟ این طور نیست. این رفتن مشهود است و من نیز رد نمی کنم، اما برای آنان آورده هایی داشته است که حاضر شدند ملکشان را اجاره بدهند یا بفروشند. به املاکی های محدوده سر بنید و آمار اجاره ملکر رایگیرید. الان اجاره ملک در این خیابان و به دلیل حضور پزشکان نسبت به خیابان های نزدیک محدوده بیشتر است.

آخرین جلسه سامان دهی مطب های خیابان عارف و پرستار چه زمانی برگزار شد؟ جزئیاتی از سناریوهای این کمیته ارائه بدهید. زمان زیادی از آخرین جلسه گذشته است. تاجایی که به خاطر دارم، آخرین جلسه اواسط سال گذشته بود. اعضای کمیته طرح هایی در قالب کوتاه مدت و بلندمدت ارائه کردند. در طرح های کوتاه مدت موضوع ترافیک آن محدوده بررسی شد. مواردی مانند حذف ممنوعیت پارک حاشیه ای در این خیابان ها و یک طرفه کردن خیابان ها برای کاهش مقطعی ترافیک و نیز صادر نشدن مجوز ساختمان های بلند مرتبه در این محدوده مطرح شد. البته این نکته نیز در همان جلسه ها بیان شد و تعدادی مجوز برای ساختمان های بلند مرتبه آن محدوده صادر شده است. دوباره می گویم که این مشکل با فرمان یک طرفه جابه جایی به پزشکان بدون همراهی سایر مسئولان برطرف نمی شود. بنابراین، بهتر است در پی اجرای راه حل ها باشیم تا وظ مشکلات را به میدان دیگری بپندازیم.

موضوع انتقال بیمارستان قائم (عج) از موضوع های مطرح شده کمیته سامان دهی پزشکان محدوده احمدآباد است. اگر به خاطر داشته باشید، چند سال قبل موضوع فروش بیمارستان قائم (عج) مشهد با جایگزینی دو بیمارستان در حاشیه شهر مشهد مطرح شد. با این حال، این طرح به دلایل بسیاری در حوزه های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... به سرانجام نرسید. اکنون نیز به عنوان سناریو بلند مدت با رویکرد کشوری مطرح است. ایجاد شهرک های سلامت در مناطق مختلف و نقاط کور سلامتی شهر یکی دیگر از طرح هاست. محور سخت این سناریوها این است که نمی توانیم پزشکان را مجبور به جابه جایی کنیم. خود این اغناکردن هم مستلزم تلاش و همراهی همه متولیان امر است. پزشکی که مطبش را به دلیل موقعیت رقابتی محدوده باقیمت بسیار خریده است، چگونه می توان راضی کرد که ملکش را واگذار کند. اگر این اتفاق نیز رخ دهد، این مسئله مطرح است که آیا همه این مطب ها دوباره به همان حالت مسکونی برمی گردد یا نه. چه تضمینی وجود دارد که وقتی پزشکان از محدوده بروند، کاربری محدوده مسکونی شود و به صنف دیگری مثل جواهر فروش ها واگذار نشود؟!

چه دانشی سودمند نیست؟

پیامبر عظیم الشان اسلام فرمایشی دارند و دعا می کنند: «اللهم انی اعوذ بک من علمه لا ینفع، پناه می برم به خدا از دانشی که سودمند نیست»، چه دانشی سودمند نیست؟ دانشی که در زندگی جاری انسان اثرگذار نباشد. معنی اثرگذاری چیست؟ دانش باید یا کسب و کار انسان را بهبود ببخشد یا رفاه زندگی را افزایش بدهد یا موجب افزایش رضایتمندی از زندگی بشود. اگر دانشی که تولید می شود، اثراتی را که بیان شد، به همراه نداشته باشد، این دانش سودمند نیست. متأسفانه در سال های پیاپی علم خودش هدف شده است. در صورتی که علم هدف نیست، وسیله ای است برای رسیدن به اهداف. بر همین مبنا، در نظام دانشگاهی ما و سرفصل های دروس ما، علوم بسیار زیادی هستند که کاربردی برای ما ندارند یا به اقتضات جامعه ما نمی خورند و با آن ها هم خوانی ندارند. پس باید چه کرد؟

نیازسنجی دقیق

باید نیازسنجی دقیقی کنیم که بر مبنای آن در وهله اول، دانشی را تولید کنیم. باید دانشی را نشر و پرورش بدهیم که زندگی ما به ازای آن در همه ابعاد، از بعد رفاهی، کسب و کار و درآمد توسعه یابد و پیشرفت کند. یکی از راهکارهایی که از این مسیر می شود به آن دست پیدا کرد، دانش های مهارتی است. دانش هایی که معطوف به یک مهارت خاص باشد. مهارت ها از دو بعد قابل توجه هستند، یک بعد از مسیر مدیریت هزینه به ما کمک می کند و بعد دیگر در مدیریت درآمد به ما کمک می کند. توجه کنید، زمانی که دانشی هزینه های ما را کنترل کند و درآمد ما را افزایش دهد، می تواند مستقیم در رفاه ما اثرگذار باشد و زندگی ما را بهبود ببخشد.

آموزش های مهارت محور

امروزه ما به مراکز آموزشی نیاز داریم که معطوف به یک مهارت باشند، مهارتی که یکی از نیازهای بشری بر مبنای آن بتواند مسیر زندگی بشر را در ریل توسعه و پیشرفت قرار دهد. بر همین مبنا اهمیت دارد که ما بتوانیم این کانون های اثرگذار آموزشی را شناسایی کنیم و مابه ازای آن بتوانیم یک سلسله برنامه هایی تدوین کنیم که تعامل بین مراکز دانشگاهی و مراکز کسب و کار توسعه پیدا کند. ما اگر به نظام دانش بنیان اعتقاد داریم که در عین حال اشتغال آفرین است، از دل این دانش بنیان باید مهارت در بیاید، یعنی فردی که از نظام آموزشی ما فارغ التحصیل می شود، قبل از اینکه مدرک دانشگاهی برایش اهمیت داشته باشد، باید آن مهارتی که مابه ازای آن به دست می آورد، برایش ارزش داشته باشد. چرا؟ چون این مهارت می تواند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم نیازهای خانواده و جامعه اش را زیر پوشش قرار دهد.

علم در مسیر کاربرد

نمی دانم چه اتفاقی افتاد که ما در گذشته مسائلی در نظام آموزشی داشتیم، مثل طرح های کارآموزی، طرح های کاد و فضا های استاد شاگردی، حتی در فصل هایی که آموزش تعطیل بود، مثل فصل تابستان، بچه ها می رفتند مهارت های خاصی در مراکز مثل تجاری، بنایی و هنگری آموزش می دیدند و مهارت حوزه های تخصصی و صنعتی را فرا می گرفتند. این خیلی برایشان مؤثر بود. امروز بسیاری از جوانان و دانش آموختگان دانشگاهی از کوچک ترین مهارت ها برای رفع نیازهای خود و خانواده شان بهره مند نیستند. واقعاً این آسیبی جدی است. زمانی که ذهنی بتواند علمی را فرا بگیرد و این علم را در مسیر کاربردی به کار ببندد، می تواند بسیاری از نیازهای جامعه ما را رفع کند.

نقطه پیوند دانش و مهارت

اگر مراکز مهارت محور، مراکزی که نقطه پیوند دانش و مهارت هستند، توسعه یابند، می توانند به عنوان پل بسیار مناسبی برای گذر از جامعه در حال توسعه به جامعه توسعه یافته باشند. چرا؟ چون مهارت یعنی تولید، مهارت یعنی صنعت، مهارت یعنی پیشرفت و مهارت یعنی افزایش درآمد و کاهش هزینه که مجموعه این ها توسعه کشور را به دنبال خواهد داشت و بر این ها سبب می شود که جامعه ما هم پویا باشد، هم مولد و هم بتواند در عرصه های مختلف نقش آفرین باشد. امیدواریم که این رویکرد و این روند در نظام آموزشی ما بیشتر توسعه یابد و به نقاط کانونی مهارتی در کنار نقاط دانشی، بیشتر توجه شود و این پیوند مبارک بتواند مشکلات جامعه ما را از حیث نیازهای صنعتی و نیازهای کسب و کار رفع کند.

نیاز امروز کشور

امروز کشور بیش از هر زمانی نیازمند توسعه نظام های دانش محور و تحول آفرین است. دانشی که با گذر از ایده های خلاق پردازش شده است و سبب ایجاد نوآوری و توسعه صنعت، کشاورزی و بازرگانی در نظام اقتصادی ما شود. از این رو، طراحی نظام آموزشی و دانشی بر مبنای نیازهای جامعه و اقتضات محیطی امری ضروری و انکارناپذیر است. باید تعارف را کنار گذاشت و هر سرفصل درسی و دانشگاهی را که اثری در توسعه این نظام ها ندارد، حذف و با نیازهای واقعی جایگزین کرد.